

Được UNESCO công nhận năm 1994, công nhận mở rộng năm 2000.

Di sản Thiên nhiên, thẩm mỹ tiêu chí số: 1, 3

Với diện tích 1553km²; 1969 hòn đảo chập chững dài theo bờ biển Quảng Ninh, Việt Nam chỉ có một giá trị nghệ thuật, giá trị văn hóa, mang tính toàn cầu trong đó nổi bật là hai giá trị công nghệ quan trọng, đã được Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa thế giới (UNESCO) hai lần tôn vinh là Di sản thiên nhiên thế giới (Lần 1 vào năm 1994, Lần 2 vào năm 2000). Khu vực Di sản được UNESCO công nhận là nơi tập trung nhiều đảo đá, hang động, bãi tắm và di sản tích 434km² gồm 775 hòn đảo, trong đó 441 hòn có tên. Không còn nghi ngờ gì nữa, Việt Nam thực sự là một kỳ quan thế giới, đúng như sự suy tôn trong cuốn sách "Những kỳ quan thế giới" (Le merveilleux du Monde) của Nhà xuất bản Hachette năm 1950.

Như một kho báu nghệ thuật, vĩ đại, Việt Nam còn mang nhiều giá trị khác: Đa dạng sinh học, lịch sử - văn hóa, khảo cổ, kinh tế... Việt Nam từ lâu đã trở thành địa điểm nghiên cứu của nhiều ngành khoa học: Hải dương học, Dân tộc học, Sinh vật học... Danh thắng Việt Nam thực sự là một báu vật trong lòng, mà khi du khách đến Việt Nam còn chỉ có thể ngắm nhìn từ trên cao thì đã biết những báu vật này có gì đặc biệt đáp ứng lòng đam mê của họ.

Việt Nam là một tổ hợp hình khối của tạo hóa, một sự kết hợp giữa điều kỳ diệu và hài hòa, uyển chuyển giữa sắc và màu sắc, giữa hình khối và không gian... được biểu hiện

bởi hàng ngàn đảo trên mặt biển xanh màu ngọc bích, lung linh. Vịnh hoành tráng, khêu mở, vịnh duyên dáng, thơ mộng. Những khối đá nhô ra rác rưởi công viên nổi trên biển. Những hình thù khác nhau như có bàn tay sắp đặt "cảnh tình" cảnh tạo hóa khéo léo trí tuệ tạo nên vô hạn cảnh đẹp. Hòn Đỉnh Hương làm người ta lên tiếng ngợi khen binh dũng cầm cờ dẫn dân tộc ngày nào thắp nén hương mà thờ nguyện gìn giữ cuộc sống tự do xung trận, Hòn Gà chọi lồi có mặt chữ u sâu triết học. Cảnh mặt trời xuống Phụng Hoàng Đông thâm thúy, cảnh kính, cảnh mặt nước thuyết Âm dương ngũ hành tạo bao điều kỳ diệu nhìn vào đó thôi con người không còn gì dằn lòng nào nữa. Và cảnh những hòn trông giống như chiếc cạc vàng cảnh mặt trời xuống biển đã qua đi, có những hòn hao hao như dáng lòng gù cảnh Bà mẹ Việt Nam.

"Mặt trời xuống biển cảnh đẹp trên trời và dưới biển thiên gian thắm thắm cảnh quá đẹp, mặt trời xuống biển nâng cao dáng vóc tâm hồn con người lên với những miền không gian khôn cùng".

Cái đẹp vĩnh cửu, vĩ đại của Hạ Long được tạo nên từ 3 yếu tố: Đá, Nước, Bãi trời. Đây là một "độc bản" cảnh thiên nhiên dành cho Hạ Long mà cảnh nào khác trên thế giới có được. Những đảo đá nhô ra trên biển giống như những người lính gác trên mặt Vịnh, là những người đàn Thiên nga đang bơi lội trên biển. Ai đó coi Vịnh Hạ Long như một "hòn non bộ" cảnh Thiên đường.

Cảnh đẹp Vịnh Hạ Long không chỉ phô bày núi, biển, trời mà những hòn đảo đá cũng chứa đựng trong lòng tác phẩm điêu khắc tinh xảo được tạo ra. Đó là những hang động đá vôi, phong phú: Động Thiên Cung châu chấu, lòng lầy, hang Sừng Sốt hoành tráng, kho kho, cảnh như "nhà hát lớn"; hang Đầu Gỗ được mệnh danh là "động cảnh các quan"

Hàng ngàn đảo đá, hang động đẹp cảnh đẹp con người tìm được niềm vui, chia sẻ được niềm buồn, những tiếng nói lại.

Giá trị có ý nghĩa nhân văn là sự xuất hiện của con người. Con người cùng hòa nhập vào thiên nhiên. Cùng với thiên nhiên, con người sáng tạo ra văn hóa của mình. Những người tìm thấy trong những di tích khảo cổ đã nói cho các nhà khoa học rằng: Quần thể Ninh nói chung, khu vực Vịnh Hạ Long nói riêng là một trong những cái nôi của người Việt cổ, Ba nền văn hóa nổi tiếng kết tiếp nhau đã được phát hiện ở khu vực này là: Văn hóa Soi Nhụ, Văn hóa Cái Bèo và Hạ Long. Nền Văn hóa Hạ Long kết tiếp nền Văn hóa Hòa Bình- Bắc Sơn và có giá trị đặc biệt trong nền văn minh Việt cổ. Các nhà khảo cổ học đã xác định được nền Văn hóa Soi Nhụ cách ngày nay 25000 năm đến 7000 năm. Các di tích của nền văn hóa này nằm ngay trong khu Di sản thế giới Vịnh Hạ Long. Nền văn hóa Cái Bèo cách ngày nay từ 7000 đến 5000 năm, là giai đoạn tiếp nối của Văn hóa Soi Nhụ và Văn hóa Hạ Long. "Việc xác định được nền văn hóa Soi Nhụ (có tuổi thọ hàng nghìn năm nền văn hóa Hòa Bình và Bắc Sơn nổi tiếng thế giới) có một ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Trước hết, nó đã đẩy lùi được quá khứ lịch sử văn hóa của khu vực ít nhất lên tới 25.000 năm cách ngày nay. Nó đã cung cấp cho các nền Văn hóa Cái Bèo và Hạ Long các giai đoạn sau có một nguồn gốc chắc chắn. Nếu trước đây người ta chỉ biết tới cuộc cách mạng nông nghiệp thì đá mài ở Việt Nam và Đông Nam Á sau Văn hóa Hòa Bình và Văn hóa Bắc Sơn thì ngày nay với việc phát hiện Văn hóa Soi Nhụ người ta còn biết thêm cuộc cách mạng khai thác biển trong các Văn hóa Cái Bèo và Hạ Long sau Văn hóa Soi Nhụ. Những điều này có ý nghĩa nhất là nó giúp lý giải và một truy vấn những văn hóa định hình những người Việt cổ và liên tiếp cho đến tận bây giờ trên vùng đất Hạ Long. Trước tiên người Việt không chỉ biết đến kinh tế nông nghiệp mà còn biết đến kinh tế biển nữa".

Vịnh Hạ Long còn là nơi ghi dấu lịch sử đấu tranh anh dũng và giành quyền của dân tộc. Nơi chứng kiến bước chân của Hai Bà Trưng truy đuổi tàn quân Tô Định

qua vùng biển Vịnh Hạ Long năm 40 sau công nguyên. Từ năm 1149 vua Lý Anh Tông thành lập thành phố cảng Vân Đồn, trải qua những thăng trầm và những biến cố của lịch sử từ Lý, Trần, Lê... thành phố cảng này trở thành trung tâm buôn bán, giao lưu văn hóa sớm nhất giữa ta và các nước trong khu vực. Vịnh Hạ Long ghi dấu 3 trận đại thắng oanh liệt của quân và dân ta trên sông Bạch Đằng. Ngô Quyền chiến thắng quân Nam Hán năm 938, Lê Hoàn thắng Tống năm 981, Trần Hưng Đạo thắng quân Nguyên Mông năm 1288..

Và lịch sử cũng không quên ghi dấu những chiến thắng vang dội của quân và dân ta qua 2 cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ bạo ngược chống lại Đông Bắc góp phần vào việc lập cho Tổ quốc. Nét đặc đáo và hấp dẫn của Hạ Long là sự xuất hiện của các đảo dân làng chài trên Vịnh. Họ chính là hậu phương, là hậu duệ có tính kết tinh của một nền văn hóa đã xa xưa:

Nhân Văn hóa H Long. Bên chi phần toàn bộ cuộc sống dân này. Hiện nay có 4 làng chài: Cầu Văn, Ba Hang, Vòng Vàng, Cầu La nằm rải rác trên Văn H Long. Với kho bãi 300 ha, 3000 nhân khẩu. Những cư dân làng chài này có một truyền thống văn hóa đặc đáo, đặc sắc: hò, vè, hát giao duyên, hát chèo đặc trưng mang đậm yếu tố văn hóa Bên, là "đặc sắc" văn hoá cầu vùng H Long.

Nếu giá trị cảnh quan tự nhiên tuy đã tôn vinh khu Di sản phần ánh hình thái và màu sắc cầu viên ngọc quý thì giá trị đặc biệt xem là cầu trúc và chất liệu tạo nên viên ngọc quý. Lịch sử đặc biệt lâu dài cầu Văn H Long đặc biệt ít nhất trên 500 triệu năm với những hoàn cảnh đặc biệt khác nhau, với những liên tiếp biến đổi, sụt chìm - biến đổi. Khu vực Văn H Long đã từng là biển sâu vào các kỷ Odoovic - Silua, là biển nông vào các kỷ Cacbon - pecmi, biển ven bờ vào cuối kỷ Plaogen - đầu Neogen và trải qua một số liên biến liên tiếp trong kỷ Nhân sinh. Văn H Long ngày nay mới đặc biệt hình thành trong 7 - 8 nghìn năm qua. Những đặc biệt có Văn đã phần có một biển cầu tích tụ tầng đá vôi dày trên nghìn mét, trong khoảng 340 - 240 triệu năm trước, một thời kỳ xâm thực Karst kéo dài trên 20 triệu năm.

Văn H Long còn là một hình tượng với đặc Karst truyền thống thành trong điều kiện nhiệt đới ẩm. Văn có quá trình tiến hóa Karst trải qua hàng triệu năm, nhờ sự kết hợp đặc biệt giữa các yếu tố như tầng đá vôi rất dày, khí hậu nóng ẩm, và quá trình nâng kiến tạo chậm chạp trên tầng thượng. Với sự bóc mòn cầu nước mưa và sự xâm thực cầu nước biển khi lên, xuống, đã tạo ra những tháp, những thung lũng, hệ Karst phong phú nhất thế giới và một hệ thống hang động điển hình gồm 3 dạng: phát triển theo cầu trúc tầng động, là các hang cầu nhớt, cao nhớt; phát triển có cầu trúc ngang, có đặc cao trung bình, tuổi chủ yếu vào cuối Pleistocenle. Các hang động do nước cầu thấm, bào khoét hình thành chủ yếu trong giai đoạn Honocence với những giá trị cao và hang động hồ, đặc biệt hồ, hồ đặc biệt hồ...

Môi trường đặc biệt còn là nhân tố phát sinh các giá trị khác cầu Văn H Long như đa dạng sinh học, văn hóa, khảo cổ, lịch sử. Đa dạng sinh học là một yếu tố, một đặc điểm hợp phần cầu Văn H Long. Đây là nơi bố trí các loài động thực vật vô cùng phong phú, đặc biệt những loài quý hiếm. Văn H Long tập trung những hệ sinh thái vùng biển nhiệt đới như: hệ sinh thái rừng

ngập mận, hồ sinh thái rừng san hô, hồ sinh thái tùng áng.

Theo thống kê, san hô ở đây có 163 loài, thực vật ngập mặn gồm 36 loài, thực vật đất liền gồm 81 loài, chim có 37 loài, có gần 1000 loài cá và 730 loài đã được đặt tên. Ngoài ra đã ví Vĩnh Hảo Long như một "vườn bách thú", một "thảo cầm viên" đầy quyến rũ.

Là một khu Di sản thiên nhiên thế giới, đồng thời là khu bảo vệ quốc gia có vị trí chiến lược về an ninh, quốc phòng, bên cạnh những giá trị to lớn trên, Vĩnh Hảo Long còn là vùng biển đảo có chèo đò ngắm nhìn cảnh đẹp to lớn và giao thông công nghiệp, du lịch, đánh bắt, nuôi trồng hải sản.

Vì vậy Vĩnh Hảo Long nói riêng, tỉnh Quảng Ninh nói chung đã, đang và sẽ trở thành một trung tâm du lịch, một khu vực phát triển nhanh chóng, sôi động và kinh tế, xã hội.

Như rõ tính chất nghiêm túc, yêu cầu cao và việc bảo tồn, phát huy những giá trị Di sản này rất quan trọng, ngày 09-12-1994, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh quyết định thành lập Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long. Đây là cơ quan chuyên môn, trực thuộc UBND Tỉnh, có trách nhiệm bảo tồn, phát huy những giá trị Vĩnh Hảo Long, trung tâm là khu Di sản thế giới được UNESCO công nhận. Về chuyên môn, BQL Vĩnh Hảo Long chịu sự chỉ đạo của Bộ Văn hóa - Thông tin và Ủy ban quốc gia UNESCO Việt Nam.

Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long sau 8 năm thành lập, xây dựng, phát triển, và quan trọng "vườn bảo tồn, vườn phát huy giá trị Di sản Vĩnh Hảo Long" đã từng bước khẳng định vai trò của mình đối với việc quản lý khi Di sản, thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ, phát huy giá trị Vĩnh Hảo Long song song với việc bảo tồn Vĩnh Hảo Long.

Với những biện pháp đồng bộ quản lý khu Di sản thế giới đang dần tiến hành đồng thời với việc triển khai thực hiện một số dự án đầu tư bảo tồn theo hàng đồng, thống nhất trên Vĩnh Hảo, hiện nay Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long đã góp phần tích cực giải quyết mâu thuẫn giữa việc bảo tồn Di sản với khai thác những tiềm năng lớn và theo của Vĩnh Hảo Long. Mới đây, Dự án Bảo tồn sinh thái Vĩnh Hảo Long đã được Chính phủ phê duyệt, Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long trong thời gian tới sẽ phối hợp xây dựng một "Bảo tồn sống" quy mô đầu tiên ở Việt Nam. Bằng sự cố gắng nỗ lực của mình, Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long đang cùng với các cấp, các ngành, các nhà khoa học, các tổ chức trong nước và quốc tế nghiên cứu, đưa xuất ý kiến để chu đáo hơn sự

khoa học để trình UNESCO để công nhận Vịnh Hạ Long có đầy đủ tiêu chuẩn (ii) tiêu chí của công ước Di sản thiên nhiên thế giới và theo tiêu chuẩn (v) tiêu chí của công ước Di sản văn hóa thế giới và giá trị đa dạng sinh học và văn hoá - lịch sử, khoa học.

Giá trị Di sản Vịnh Hạ Long đã vượt ra khỏi phạm vi đất nước, các vấn đề quản lý, bảo tồn, phát huy Di sản đã vượt ra khỏi phạm vi một tỉnh, vì vậy, con người Hạ Long nói riêng, con người Việt Nam nói chung có trách nhiệm rất cao, nặng nề. “Cùng với các Di sản thế giới khác trong công ước Di sản quốc tế kiến trúc Cố đô Huế, phố cổ Hội An, thánh địa Mỹ Sơn, Di sản thế giới Vịnh Hạ Long chắc chắn mãi mãi là niềm tự hào và phát huy, khai thác những giá trị to lớn và vô giá về khoa học cùng những di sản thiên nhiên cho đất nước và nhân loại./.